

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของหม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ตุลาการรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๐

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๕๐

ระหว่าง	{	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
		นายสุรพล พูลเกษ	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดกรณีนายสุรพล พูลเกษ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ส่งคำร้องลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ กรณี นายสุรพล พูลเกษ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ว่า นายสุรพล พูลเกษ ผู้ถูกร้อง เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๒ และได้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงเมื่อถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) มาตรา ๔๗ ทรี (๑)

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้

ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

จากการตรวจสอบปรากฏว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ องค์กรบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๗๕,๗๕๘,๕๑๑.๓๕ บาท ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด มีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี

ผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ รวม ๓ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อพ้นจาก ตำแหน่งครบหนึ่งปี ซึ่งปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ เพียง ๑ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่งโดยยื่น เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ แต่ไม่ได้ยื่นบัญชี ฯ อีก ๒ ครั้ง คือ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้อง จึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๓๕๘ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๖

ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๘๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๖

ครั้งที่ ๓ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๐๔๕๒ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องก็มีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบแต่อย่างใด จนกระทั่งผู้ร้องให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม สรุปผลการสอบปากคำพยาน แต่ละปากได้ว่า

(๑) นายเกรียงศักดิ์ ตันพะตะนัย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ มีหน้าที่บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและควบคุมดูแลการปฏิบัติของข้าราชการและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้การว่า กรณีการยื่นบัญชีเมื่อเข้ารับตำแหน่งของผู้บริหารและสมาชิกสภาฯ นายเกรียงศักดิ์ได้เคยแจ้งให้ที่ประชุมสภาฯ ทราบ และผู้บริหารและสมาชิกสภาฯ ได้ยื่นบัญชีฯ ครบทุกราย และก่อนที่จะครบวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารและสมาชิกสภาฯ ได้มีการประชุมสภาสามัญสมัยที่ ๓ (ครั้งที่ ๑) เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ เพื่อแจ้งผู้บริหารและสมาชิกทราบว่า มีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งผู้ถูกร้องได้เข้าร่วมประชุมในวันดังกล่าวด้วย

(๒) นายฤทธิณรงค์ ศรีบัว หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานการประชุมสภาฯ และคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งงานบุคลากรและนิติการ ได้เข้าร่วมประชุมสภาฯ สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ (ครั้งที่ ๑) ประจำปี ๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิก ซึ่งจะครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ทราบว่ามีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และได้แจกแบบบัญชีฯ และคำอธิบายเกี่ยวกับการยื่นบัญชีฯ ให้แก่สมาชิกทุกราย รวมทั้งผู้ถูกร้องที่ได้ร่วมประชุมในวันดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ยังได้เคยแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบว่า มีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งทางโทรศัพท์ อีกทั้งได้แจ้งนายสมจิตร วัตอ่อน ซึ่งเป็นสมาชิกสภาในหมู่บ้านเดียวกับผู้ถูกร้องช่วยแจ้งให้ทราบอีกทางหนึ่งด้วย

(๓) นายบุญสม บานแย้ม ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ เป็นประธานในที่ประชุมและดำเนินการประชุมสภาฯ ซึ่งในการประชุมสภาฯ เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๖ ได้มีการแจ้งให้สมาชิก ที่เข้าร่วมประชุมทราบว่า มีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ ซึ่งผู้ถูกร้องได้เข้าร่วมประชุมในวันดังกล่าวด้วย

(๔) นายวิรัตน์ บุญอ้อม ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ มีหน้าที่บริหารการเงินและการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้รายงานให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ มีรายได้รวมเงินสะสมขององค์การฯ ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๕,๗๕๘,๕๑๑.๗๕ บาท และได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ทราบตามขั้นตอน

(๕) นางสาวพรพิมล วัตอ่อน ผู้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. ฉบับแรก ซึ่งเป็นญาติกับ ผู้ถูกร้อง ระบุว่าเป็นผู้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แทนผู้ถูกร้อง เมื่อรับหนังสือแล้วได้นำไปไว้ที่บ้านเพื่อมอบให้ผู้ถูกร้อง

(๖) นางจรรย์ วัตอ่อน ผู้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. ฉบับที่สาม ซึ่งเป็นญาติกับ ผู้ถูกร้อง จำได้ว่าเคยได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. และลายมือชื่อในใบตอบรับเป็นของนางจรรย์ ที่ได้รับหนังสือไว้แทนผู้ถูกร้อง เพราะผู้ถูกร้องไม่ได้อาศัยอยู่ที่บ้านเป็นประจำ และไม่มีบุคคลใดอาศัยอยู่ที่บ้าน โดยปกติจะปิดไว้และผู้ถูกร้องมารับหนังสือดังกล่าวที่บ้านของนางจรรย์

ผู้ถูกร้องได้ทำบันทึกการชี้แจงเกี่ยวกับการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ ความว่า ผู้ถูกร้องประกอบอาชีพเป็นเจ้าหน้าที่มูลนิธิปอเต็กตึ๊ง ประจำโรงพยาบาลหัวเฉียว และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ในปี ๒๕๔๒ เพียงสมัยเดียว ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิก เมื่อประมาณปี ๒๕๔๓ โดยเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แจ้งให้ทราบว่ารายได้ขององค์การอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องได้กรอกรายละเอียดในแบบบัญชีฯ และแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านประกอบการยื่นบัญชีฯ แต่ไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สิน เนื่องจากไม่มีทรัพย์สิน และมอบให้เจ้าหน้าที่องค์การฯ เพื่อนำไปยื่นที่สำนักงาน ป.ป.ช. สำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระ ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่ง แต่อย่างไร เนื่องจากเห็นว่า หลังจากหมดวาระแล้ว ตนไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้ง เพราะถูกตัดสิทธิที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และตั้งใจจะทำงานในหน้าที่ เจ้าหน้าที่มูลนิธิปอเต็กตึ๊งอย่างเดียว ไม่ต้องการยุ่งเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาฯ และทราบว่า มีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี โดยก่อนหมดวาระได้เข้าร่วม ประชุมสภา เมื่อประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๔๖ และในระเบียบวาระการประชุมได้แจ้งเกี่ยวกับหน้าที่ ยื่นบัญชีฯ ซึ่งในการประชุมวันดังกล่าวผู้ถูกร้องได้รับแบบบัญชีจากเจ้าหน้าที่ด้วย และตามที่ เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ให้ตรวจดูสำเนาหนังสือขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีไม่ยื่นบัญชีฯ จำนวน ๓ ฉบับ ผู้ถูกร้องจำได้ว่าเคยรับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. ประมาณ ๒ ฉบับ แต่ได้อ่านและเข้าใจว่ามีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่ง เพียงฉบับเดียว

ส่วนกรณีการยื่นบัญชีฯ เมื่อพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปีนั้น ผู้ถูกร้องได้มอบหมายให้นายสมจิตร วัตอ่อน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ยื่นเอกสารแทน แต่เจ้าหน้าที่ไม่รับเพราะ ขาดเอกสารประกอบการยื่นบัญชีฯ และแจ้งให้ผู้ถูกร้องไปดำเนินการยื่นด้วยตนเอง แต่ผู้ถูกร้อง

ก็ไม่ได้ไปขึ้นใหม่เนื่องจากมีการกิจส่วนตัวมาก ซึ่งในชั้นที่ผู้ถูกร้องไปให้ถ้อยคำกับเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องได้ขอขึ้นบัญชี ฯ แต่เนื่องจากไม่ได้จัดเตรียมเอกสารประกอบการยื่นมาด้วย จึงไม่สามารถกรอกบัญชี ฯ ได้ โดยแจ้งว่าจะมาขึ้นอีกครั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ แต่ก็ไม่ปรากฏว่าได้มีการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องอีกแต่อย่างใด

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ มีมติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ๘ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ และมีมติให้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง จึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย โดยให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และได้ส่งหนังสือ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรับสำเนาหนังสือดังกล่าว เมื่อครบกำหนดยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมในการพิจารณาคดี คณะกรรมการรัฐธรรมนูญจึงได้มีคำสั่งให้ปิดประกาศคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ เพื่อให้โอกาสยื่นคำชี้แจงภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ปิดประกาศ และให้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ สรุปความได้ว่า เหตุที่ไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องเนื่องจากผู้ถูกร้องไม่มีความเข้าใจด้านกฎหมาย คิดว่ากรณีไม่มีทรัพย์สินและไม่มีเงินฝาก ไม่จำเป็นต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินก็ได้ โดยผู้ถูกร้องไม่ได้มีเจตนาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องแต่อย่างใด

ข้อเท็จจริงเพียงพอที่ตุลาการรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ หรือไม่

ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น ๗๕,๗๕๘,๕๑๑.๓๕ บาท ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน ทุกครั้งเมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้อง และคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง ฟังเป็นที่ยุติได้ว่า ผู้ถูกร้อง พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดเมื่อถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ ตรี (๑) และผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งผู้ร้องได้มีหนังสือให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๓ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงใด ๆ จนกระทั่งผู้ร้องให้

เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม และผู้ถูกร้องเข้าชี้แจงต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง มาแล้วหนึ่งปี และผู้ถูกร้องได้เคยยื่นบัญชี ฯ เมื่อเข้ารับตำแหน่งแล้ว โดยได้กรอกรายละเอียดในแบบบัญชี และแนบเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ แต่ไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สิน เนื่องจากไม่มีทรัพย์สิน สำหรับกรณีก่อนพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชี ฯ เนื่องจากเห็นว่า ผู้ถูกร้อง ไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งอีก และกรณีก่อนพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ได้มอบหมายให้บุคคลอื่น ไปยื่นแทน แต่เจ้าหน้าที่ไม่รับเพราะขาดเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ แสดงว่าผู้ถูกร้องทราบถึง หน้าที่ที่จะต้องยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ส่วนการที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ถึงสาเหตุที่ไม่ยื่นบัญชี ฯ ว่า ผู้ถูกร้องไม่มีความเข้าใจในกฎหมาย คิดว่ากรณีไม่มีทรัพย์สิน และไม่มีเงินฝาก จึงไม่จำเป็นต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น เป็นการอ้างเพื่อจะปฏิเสธการไม่รู้กฎหมาย ข้ออ้างดังกล่าวของผู้ถูกร้องไม่อาจรับฟังได้ เนื่องจากผู้ถูกร้องได้ทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องยื่นบัญชี ฯ แม้จะไม่มีทรัพย์สินต้องแจ้งก็ตาม ตามที่เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล บางพลีใหญ่ได้ชี้แจงแล้ว ซึ่งผู้ถูกร้องก็เคยได้ยื่นบัญชี ฯ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง โดยในครั้งนั้น ผู้ถูกร้อง ก็ไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สิน เนื่องจากไม่มีทรัพย์สิน ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้ จึงถือว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ เอกสารประกอบต่อผู้ร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายสุรพล พูลเกษ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง มาแล้วหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และต้องห้าม มิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่ ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ